

SECTORUPDATE BOOMKWEKERIJ NAJAAR 2022

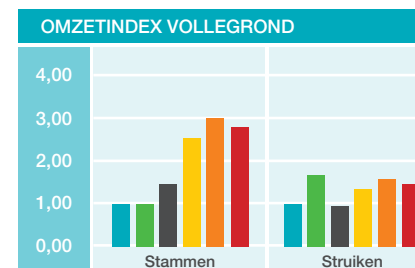
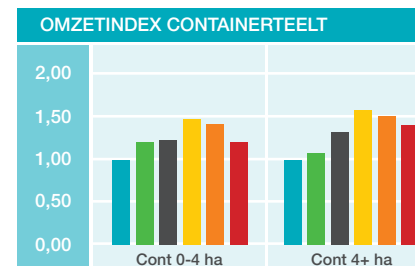
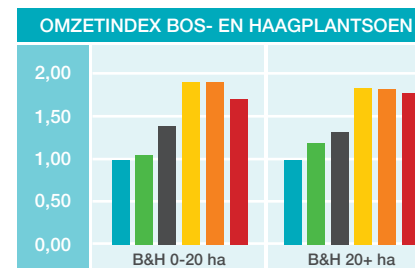
[VANOERS.NL/AGRO](https://vanoers.nl/agro)

INLEIDING | ALGEMENE TERUGBLIK

De boomkwekerijsector is in het najaar 2022 wat tot rust gekomen. De gekte van het voorbije anderhalf jaar waarin omzetrecords werden verbroken is voorbij. Wat overblijft is een wat voorzichtigere markt die zich laat vergelijken met de situatie in 2019. Waarbij containerteelt-bedrijven het beduidend moeilijker hebben dan bos- en haagplantsoen.

De verschillen tussen de ondernemingen zijn groter geworden. Kwekers van visuele producten merken dat tuincentra nog volop voorraad hebben en dat grote consumentenacties op een laag pitje staan door hoge inflatie en afname van het consumentenvertrouwen. Dit leidt tot hoge voorraadposities aan het einde van het kalenderjaar. Desondanks zijn er ook bedrijven die weinig last lijken te hebben van een dalende vraag. Over het algemeen is er nog voldoende financiële ruimte om het seizoen door te komen.

De omzet van handelsbedrijven is met 10% tot 20% gedaald ten opzichte van het najaar 2021. Verderop in dit rapport leest u welke markten de grootste schommelingen hebben doorgemaakt. De voorzichtige conclusie is dat we afstevenen op een periode waarin er een overschot aan planten is. Aan de kwekers de taak om vindingrijk te zijn en de juiste keuzes te maken in het teeltplan, de afzet, de prijsvorming en het werkgeverschap.

■ Najaar 2017 ■ Najaar 2019 ■ Najaar 2021
■ Najaar 2018 ■ Najaar 2020 ■ Najaar 2022

Omzet

Gemiddeld is over de gehele linie bij boomkwekerij-bedrijven een omzetafname van tussen de 5% en 10% te zien. Daarmee komt de omzet lager uit dan de omzet in het najaar van 2020 en het najaar van 2021. Echter kan gesteld worden dat beide jaren extreem hoog waren en het jaar 2019 beter is om mee te vergelijken. Wanneer vergeleken wordt met de omzetindex van 2019, wordt zichtbaar dat de boomkwekerijbedrijven nog steeds bovengemiddeld presteren. Dit is bij bos- en haagplantsoenbedrijven nog een stuk hoger dan bij containerteelt.

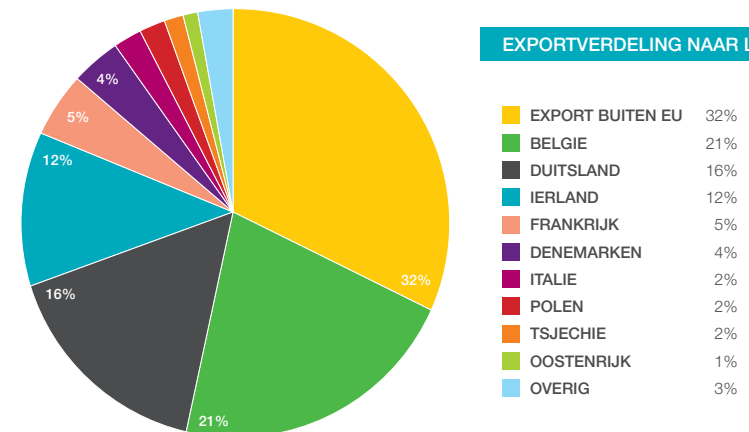
Een lagere omzet in het najaar biedt daarentegen wel kansen voor het voorjaar. Doordat er bij de meeste ondernemingen nog veel producten aanwezig zijn, is de omzetpotentie voor het voorjaar groot. De eerste geluiden van het voorjaar zijn positief. Dit komt mede door de weersomstandigheden, van een lange periode met vorst is geen sprake geweest. Door de grote omzetpotentie is het voorjaar voor veel boomkwekerijbedrijven spannend. De kans op een overschot aan producten aan het einde van het seizoen is aanwezig. Belangrijk is voor bedrijven om de prijzen op peil te houden, zodat deze niet onder druk komen te staan.

Export

Op het gebied van export was vorig najaar een toename van de exportwaarde te zien met een gelijk gebleven omzet. Wat tevens een afname op de binnenlandse markt betekende. In het najaar van 2022 is het tegenovergestelde gebeurd. De totale productiewaarde is licht afgenomen. De afname in de totale exportwaarde is echter groter met ongeveer 20%. Daarentegen is op de binnenlandse markt een toename van ongeveer 14% te zien. Het exportaandeel in de totale productiewaarde is daarmee gedaald van 60% naar 52%. Daarbij moet wel benoemd worden dat de toegenomen binnenlandse markt ook indirecte export kan bevatten.

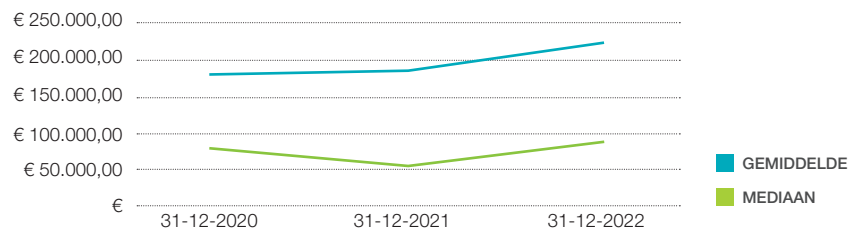
Wanneer de export op landenniveau bekeken wordt, zijn enkele veranderingen te zien. Zo blijkt dat 32% van de exportwaarde zijn weg vindt buiten de Europese Unie (aangegeven als export), met Groot-Brittannië en Zwitserland als belangrijkste bestemmingen. De export naar België is vorig najaar wat gedaald, maar laat nu weer een lichte stijging zien. De afname in export is bij de meeste landen ook terug te zien. Een kleine toename is zichtbaar in landen gelegen in Oost-Europa. Deze kunnen als groeimarkten aangemerkt worden.

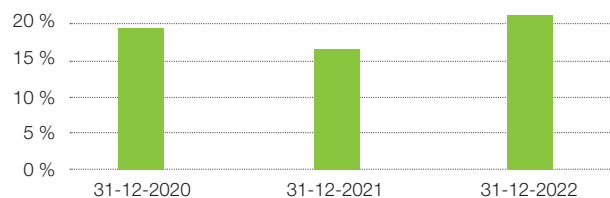
Debiteuren

De debiteurenpositie van de boomkwekerijbedrijven is van grote invloed op de liquiditeitspositie. Opvallend is de lichte afname in de omzet en daarom is het goed om verder in te zoomen op de debiteurenposities van de boomkwekerijbedrijven. De gemiddelde debiteurenpositie per 31 december 2022 is toegenomen met 20% ten opzichte van 31 december 2021. Dit is opvallend aangezien de omzet het afgelopen najaar is afgenomen. Wanneer we de debiteurenstand afzetten tegen de omzet in het najaar dan kunnen we het volgende concluderen; waar per 31 december 2021 de debiteurenpositie 17% van de omzet in het najaar bedroeg, is deze per 31 december 2022 gestegen naar 22% van de omzet in het najaar 2022. Deze stijging geeft aan dat de trend van afgenomen betalingstermijnen van de afgelopen jaren is gestagneerd. Handelsbedrijven wachten, als gevolg van lagere omzetwaarden, langer met het betalen van boomkwekerijbedrijven. Voor de boomkwekers is het van belang om hier voldoende grip op te houden, zodat bij verdere afname van de omzet liquiditeitsproblemen voorkomen kunnen worden.

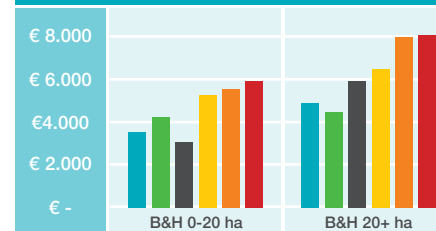
ONTWIKKELING DEBITEURENSTAND

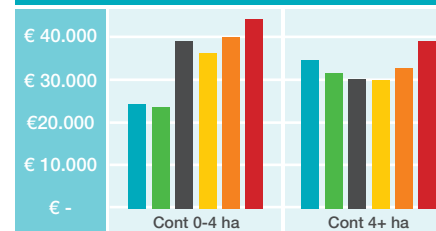
DEBITEUREN TOV OMZET

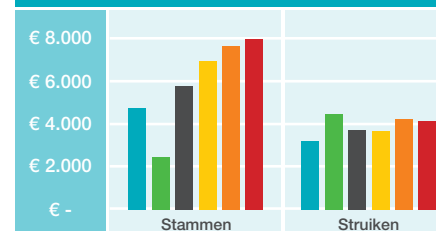
ARBEIDSKOSTEN BOS- & HAAGPLANTSOEN (ha)

ARBEIDSKOSTEN CONTAINERTEELT (ha)

ARBEIDSKOSTEN VOLLEGROND (ha)

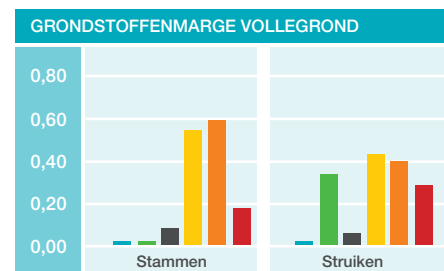
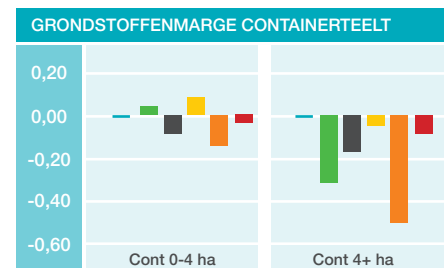
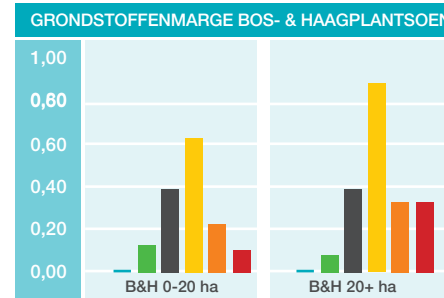

■ Najaar 2017 ■ Najaar 2018 ■ Najaar 2019 ■ Najaar 2020 ■ Najaar 2021 ■ Najaar 2022

Arbeidskosten

Er zijn veel ontwikkelingen op het gebied van arbeidskosten. Per 1 juli 2022 zijn de lonen met 2% verhoogd op basis van de CAO Open Teelten. Deze stijging is terug te zien in de cijfers. Per 1 januari 2023 zijn de minimumlonen verhoogd met ongeveer 10%. Dit zal geen directe impact hebben op de ondernemingen, omdat de meeste boomkwekerijmedewerkers boven het minimumloon verdienen. Echter loopt de huidige CAO op 28 februari 2023 af. Op het moment van schrijven is nog niet exact bekend wat de impact van de nieuwe CAO zal zijn. Op basis van berichtgevingen moet rekening gehouden worden met een loonstijging van 8% tot en met juli 2024.

Deze stijging zal opnieuw zorgen voor een verdere kostprijsstijging in de boomkwekerijsector. Met name bij de containerteelt is in het afgelopen najaar een forse stijging te zien waardoor de verhoudingen onder druk staan. De beschikbaarheid van personeel blijft een uitdaging en de kosten stijgen door. Het belang van mechanisatie en inzetten op een hogere efficiency zal dan ook de komende jaren een grote rol spelen.

■ Najaar 2017 ■ Najaar 2019 ■ Najaar 2021
■ Najaar 2018 ■ Najaar 2020 ■ Najaar 2022

Grondstoffen

Op het gebied van grondstofkosten zijn de cijfers over het afgelopen najaar positiever. Waar de grondstoffenmarge, met name bij de containerteeltbedrijven, vorig jaar negatief was, zien we deze nu verbeteren. In de branche zien we verder een lichte verlaging van de grondstoffenmarge. Deze wordt met name veroorzaakt door de daling van de omzet. De grondstoffenmarge wordt berekend door de omzetindex te verminderen met de grondstoffenindex (stijging van grondstofkosten). Een positieve grondstoffenmarge betekent daardoor een stijging van de marge bij de ondernemingen.

Doordat het beeld bij de containerteeltbedrijven verschilt van de andere deelsectoren, blijkt de impact van potten en potgrond groot te zijn. Daarbij dient wel een nuance gemaakt te worden; vorig jaar zagen we veel ondernemingen extra teeltmateriaal inkopen om zeker te zijn van voldoende voorraad van onder andere potten, hier liggen meerdere redenen aan ten grondslag. 'Enerzijds zien we bedrijven die eerst de voorraad opmaken, anderzijds zien we dat de fiscale druk om kosten te maken in het najaar minder is.

SECTORUPDATE | EBITDA

Doordat de verschillende kengetallen een wisselend beeld geven, wordt het interessant om te kijken naar de ontwikkeling van de EBITDA. Daarbij zien we dat het rendement op de boomkwekerijbedrijven gemiddeld nog goed is. Bij de containerteeltbedrijven zien we een lichte verbetering die het gevolg is van lagere grondstofkosten. Bij bos- en haagplantsoen daarentegen is een lichte afname van de EBITDA te zien, wat het gevolg is van een lager bruto-omzetresultaat. Bij de bedrijven in de stammen- en struikenteelt is een forse stijging van de EBTIDA te zien, van 18,3% in het najaar 2021 naar 25,2% in het najaar van 2022. Deze stijging is met name het gevolg van een stijging in het bruto-omzetresultaat. Deze bedrijven volgen de andere deelsectoren en laten zien dat ze in het najaar van 2022 in verhouding nog het beste rendement halen.

EBITDA (ber. percentage omzet)	B&H najaar 2022	Cont najaar 2022	Stam & Struik najaar 2022
Netto-omzet	100,0%	100,0%	100,0%
Kostprijs omzet	-39,7%	-29,1%	-30,0%
Overige bedrijfsopbrengsten	0,1%	0,4%	1,1%
Bruto-omzet resultaat	60,4%	71,3%	71,1%
Lonen en salarissen	-7,5%	-13,5%	-10,4%
Sociale lasten	-1,2%	-2,0%	-1,8%
Pensioenlasten	-1,0%	-1,4%	-0,9%
Overige personeelskosten	-12,0%	-10,3%	-12,2%
Personeelsbeloningen	-21,7%	-27,2%	-25,3%
Huisvestingskosten	-5,7%	-8,2%	-6,1%
Verkoopkosten	-0,3%	-0,3%	-1,9%
Inventariskosten	-6,2%	-3,9%	-8,7%
Autokosten	-0,7%	-0,5%	-1,5%
Algemene kosten	-2,2%	-2,6%	-2,5%
Overige bedrijfskosten	-15,2%	-15,4%	-20,6%
EBITDA	23,6%	28,7%	25,2%

VERWACHTINGEN VOORJAAR

De verwachtingen voor het voorjaar zijn wisselend. Dit jaar is er bij de boomkwekerijbedrijven meer voorraad aanwezig dan afgelopen jaar waardoor de omzetpotentie groot is. We zien een afzwakking van de inflatie waardoor het consumentenvertrouwen kan stijgen en de handel in visueel aantrekkelijke producten kan verbeteren.

Gekeken naar het bos- en haagplantsoen zijn de verwachtingen op de lange termijn positief. De wens van de consument om te vergroenen, alsmede de klimaatdoelstellingen en bossenstrategie blijven actueel, waardoor het afnamepotentieel groot is. Echter is er ook een kans op bezuinigingen. Daarom is het van belang dat de kennis van boomkwekerijproducten in de institutionele markt omhoog gaat. Daarnaast moeten er stappen gezet worden om goed uitgangsmateriaal in voldoende hoeveelheid beschikbaar te krijgen om zo aan de vraag te kunnen voldoen. Boomkwekers kunnen op deze vraag inspelen door marktgericht in plaats van oppervlaktegericht te gaan telen.

Als laatste valt op dat bedrijven voorzichtiger worden. Met name de investerings- en financieringsdrift is het afgelopen najaar afgenomen. Een toename van de debiteurenstand is daarbij zorgelijk, doordat deze trend voor liquiditeitsdruk kan zorgen bij boomkwekerijbedrijven.

VAN OERS AGRO

Van Oers Agro onderscheidt zich door kwaliteit, vooruitstrevendheid en een persoonlijke benadering. Onze medewerkers zijn afkomstig uit de agrarische sector en weten daardoor exact wat er bij u speelt. Ze begrijpen dat u van vele markten thuis moet zijn en denken graag met u mee om uw plannen vorm te geven en tot uitvoering te brengen. Door aandacht en sectorkennis is Van Oers Agro de adviespartner in de sector geworden.

Deze publicatie is een tussentijdse update met cijfers van de boomkwekerijmarkt over het huidige seizoen. Het eindrapport van het volledige seizoen is komende nazomer op te vragen bij Van Oers Agro. Deze publicatie volgt in een reeks van eerdere sectorrapporten.

Van Oers Agro

Hofdreef 24, 4881 DR Zundert. T. +31 (0)76 - 597 88 00

Bovendonk 7, 4707 ZH Roosendaal. T. +31 (0)165 - 582 600

E. agro@vanoers.nl

VANOERS.NL/AGRO